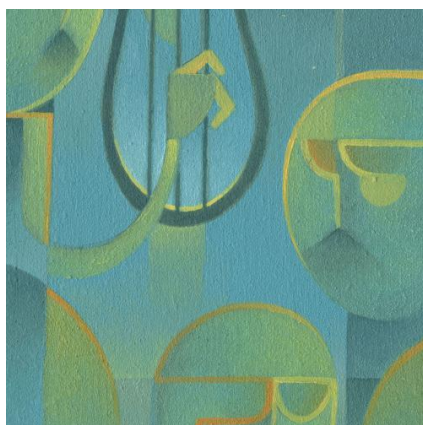

Zondag 19 Juli 2020

De *wijsheidpsalmen* staan vol met praktische levenswijsheid. Ze zijn ook gericht op de tegenstrijdigheden in het leven. Bijbelse wijsheid is vooral praktisch inzicht, levenswijsheid die berust op ervaring niet zozeer een filosofie of wereldbeschouwing. De psalmen roept de mens op om na te denken over de bedoeling van het leven. Een wijsheidpsalm zegt: sta eens stil en denk eens na over welk doel de Here met je leven heeft. De psalmen zijn als een spiegel: je kijkt erin en ziet hoe het met je eigen leven gesteld *is* en ook hoe het *kan zijn*.

Liturgische elementen uit de Wijsheidpsalmen

Aansteken van de Christuskaars

Openingswoord

Uit: Psalm 36

Hoe kostbaar is uw liefde, God!
In de schaduw van uw vleugels schuilen wij.
Bij U is de bron van het leven,
door úw licht zien wij licht.

Gebed

Uit: Psalm 37

God,
Op U vestigen wij onze hoop.
Help ons om te blijven op de weg die Gij wijst.
Maak ons oprecht en vredelievend,
geef ons uw toekomst.
Wij zoeken onze redding bij U,
onze toevlucht in tijden van nood.
Gij heeft ons altijd geholpen en bevrijd.
Wij schuilen bij U.
Amen.

Gedachte

Een goed en wijs leven te leiden in deze wereld, tonen de wijsheidspsalmen, heeft een individuele en een gemeenschapsdimentie: jij-met-God en wij-allen-met-elkaar.

De individuele relatie tot God beschrijft Psalm 139 als “gekend zijn”. Zeven keer komt dit in het lied voor. Zeven is het getal van de volheid. Volledig door God gekend te zijn. Dit geldt het verleden, het heden en de toekomst. Er is een vertrouwensrelatie tussen mens en God. Wat God gemaakt heeft kent God door en door. God weet van alles wat in je gedachten omgaat, alles wat je doet en zegt.

De schepping, alles wat God gemaakt heeft, getuigt van Gods grootheid. God is overal aanwezig in de geschapen werkelijkheid, zegt de psalm: in de hemel; in de onderwereld; waar de zon opkomt; waar de zon ondergaat; zelfs in het duister. Voor God wordt zelfs het donker licht.

De mens kan niet ontkomen aan Gods aanwezigheid, zegt de psalm. Zou dat een beangstigend, benouend weten zijn, of is juist dit weten reden tot dankbaarheid? Dit hangt af van de relatie. Wie onafhankelijk van God zou wil leven, volgens de eigen regels en ideeën, op de eigen manier, zou Gods nabijheid willen ontsnappen, daaraan ontkomen, zou willen vrij zijn van God.

Dit wil de psalmist niet, want hij is dankbaar voor Gods nabijheid en zorg. Zelfs in het duister neemt God zijn hand als een gids, omringt hem met goedheid. God kent hem en heeft hem geschapen met grote zorg. God heeft hem gevormd in de schoot van zijn moeder. Zijn nieren heeft God gevormd – de plaats waar, volgens de mensen van die tijd, lichaam en de geest bij elkaar kwamen, de plaats van het gevoel, wat wij zouden noemen het “hart” en de “ziel” van de mens.

Van een vormloos begin heeft God de mens gevormd, kunstig geweven – met zorg en liefde Gods kunstwerk voltooid. Met de psalmist kunnen we weten: ik ben een kunstwerk van God. Daarin ligt mijn waarde als mens in deze wereld. Niets en niemand kan mij die waarde ontnemen. Met de Psalm (139:14) kunnen we zeker zeggen: *Ik weet het tot in het diepst van mijn ziel.*

Daarom vindt de dichter het onbegrijpelijk dat mensen zich tegen God willen keren, Gods nabijheid willen ontkomen. De psalmist weet: God *ziet* mij. Dat is bijzonder. Hij wil zo gezien, gekend zijn. Hij wil zo met deze God in relatie leven – een leven in Gods licht. Want dat is een wijs leven – het beste voor de mens.

Daarom vraagt hij God om zijn leven te overzien en om die dingen te corrigeren die in de weg staan van een *leven in volheid* met God. Wie Gods grootheid in de schepping zien en erkennen, zullen hun best doen om te leven zoals God van hen vraagt. Eerbied voor God is het begin van alle wijsheid. Wie geen eerbied hebben voor God en hun eigen leven voeren op de eigen manier, zijn niet wijs, vindt de psalmist. Want juist het “kennen” van God en “zich gekend weten” door God, geeft eenheid aan het leven en diepte aan de ziel. Daarzonder verschaalt het leven, de ziel wordt leeg. De uitnodiging tot een vol leven in een ik-Gij-verhouding tot God is voor iedereen. Dit is voor jou.

Wat betref ons leven als mensen, *samen* in deze wereld, gaat levenswijsheid over hóé we leven met elkaar in ons reis door het leven. Zegt Wijsheidpsalm 133:1: *Zie, hoe goed en hoe lieflijk is dat mensen eensgezind samenwonen*. Die psalm gaat over inzicht in Gods wil en de gave om ook daaruit te leven.

De psalm is een *Lied Hamaäloth*, een lied voor onderweg, voor het bewegen naar Gods tegenwoordigheid. Het kon als “trappenlied” gezongen worden: het lied dat de priesters zingen wanneer zij de trappen van de tempel oplopen – iets als het intochtlied in onze kerk. Het zou ook gezongen kunnen worden door de gelovigen optrekken naar Jeruzalem om de grote feesten daar te vieren. Die liederen zingen ze reizend naar de heilige stad. Ze zingen over de reis en de vreugde als ze in Gods tegenwoordigheid aangekomen zijn. Dit is een lied voor beweging, voor de levensreis.

Psalm 133 zingt over de geloofsgemeenschap op haar levensreis en hoe goed het is als ze eensgezind samenwonen, als her harmonie is. Gelovigen zijn allen hele verschillende mensen. Ze komen overal vandaan, noord en zuid. Over de politiek wordt er verschillend gedacht. De wijze waarop ze uiting geven aan het geloof verschilt. De ene zoekt het in de offerdienst, de ander in de liturgie. Maar waar ze in Gods tegenwoordigheid bijeen zijn, worden verschillen overstegen en vormen ze een geloofseenheid. Dit is geen eenheid door mensen tot stand gebracht, maar een geestelijke eenheid – samen voor God, een in God. Samen in Gods nabijheid is hun eigenlijke thuis.

Dit is wijs – dat mensen zó in eenheid en harmonie leven en met elkaar omgaan. Verdeelheid en twisten met elkaar zijn onwijs. Dan gaan mensen uit elkaar, worden eenzaam en verliezen het doel dat God met hen had. Een beeld waarmee de psalmist dit illustreert: goed samen leven is als kostelijke zalfolie die over het hoofd wordt uitgegoten en over het lichaam vloeit een aangename reuk verspreidt die mensen aantrekt. Een geloofsband van harmonie trekt aan, want daar gaat wat positiefs van uit. *Wijs* is om zo te leven. *Dwaas* is om niet zo te leven. Er gaan niets goeds uit van verdeeldheid. Dit geeft een bedorven lucht.

Over het *effect* van de onderlinge liefde en harmonie, de eenheid, neemt de psalmist een beeld uit de natuur. Onderlinge liefde is als de dauw die van de hoge berg Hermon neerdaalt op de bergen van Sion. Hermon was bekend om zijn zware dauw vanwege de sterke afkoeling. In dat droge land was dauw belangrijk. De dauw daalt neer van Hermon naar lager liggende Sion, de berg waar Jeruzalem op ligt, waar de tempel is, waar God samenwoont met de gelovigen. De dauw maakt de aarde nat en geeft vruchtbaarheid. Dauw is levenwekkend en levensonderhoudend.

In de geloofsgemeenschap is het de Geest van de liefde, de Geest van God die de vruchten laat groeien. Die verkwikt wanneer de vermoeidheid soms heeft toegeslagen. Daar waar die dauw valt, eindigt de psalm, “daar geeft de Heer zijn zegen”. Dit is de zegen van een goed en wijs leven in Gods nabijheid en in harmonie met elkaar.

Gebed

Uit Psalm 73

God,
Zolang ik verbitterd was,
gekwetst van binnen,
dom en dwaas,
was ik bij u als een redeloos dier.
Maar nu weet ik mij altijd bij u,
U houdt mij aan de hand
en leidt mij volgens uw plan.
Wie buiten u heb ik?
Naast u wens ik geen ander op aarde.
Al bezwijkt mijn hart en vergaat mijn lichaam,
de rots van mijn bestaan, al wat ik heb,
is God, nu en altijd.
Bij U te zijn is mijn enig verlangen,
mijn toevlucht vind ik bij U alleen,
in alles, altijd.
Amen.

Zegen

Uit Psalm 128

Ontvang de zegen van de Heer uit Sion:
Gezegend wie ontzag heeft voor God.
Verheug je alle dagen van je leven.
Vrede over jou!

Yolanda Dreyer